

Agendapunt	3
Onderwerp	Brandweezorgplan basisbrandweezorg
Datum	23 november 2017
Aan	Dagelijks Bestuur
Van	D. van Zanten
Telefoon	
E-mailadres	

Adviesnota

Beslispunten

1. Het nemen van een voorgenomen besluit, met daarin de volgende specifieke beslispunten:
 1. *Eerste tankautospuut*
 - De overschrijding van opkomsttijden bij markante objecten ex. artikel 2.2 BOR als volgt vast te stellen:
 - overschrijding opkomsttijden met minder dan 10%:
aanvaardbaar *zonder* maatregelen bij risicocategorie 2 en 3;
aanvaardbaar *met* te nemen maatregelen bij risicocategorie 4;
 - overschrijding opkomsttijden tussen 10 en 25%:
aanvaardbaar *zonder* maatregelen bij de risicocategorie 2;
aanvaardbaar *met* te nemen maatregelen bij de risicocategorie 3 en 4;
 - overschrijding opkomsttijden boven 25%:
aanvaardbaar *met* te nemen maatregelen bij alle risicocategorieën.
 - Een opkomsttijd boven de 18 minuten is niet aanvaardbaar, ondanks maatregelen.
 - De overschrijding van opkomsttijden bij minder markante objecten (overwegend wonen en industrie) op gebiedsniveau als volgt vast te stellen:
 - aanvaardbaar *zonder* maatregelen in die gebieden die een overschrijding van opkomsttijden beneden de 25% hebben;
 - aanvaardbaar *met* maatregelen in die gebieden waarin meer dan de helft van het gebied een overschrijding heeft van boven de 25%;
 - Bij overschrijding van 18 minuten opkomsttijd niet aanvaardbaar, ondanks maatregelen.
 - Voor alle 9 BRZO-bedrijven maatregelen nemen op grond van maatwerk en de overschrijding van de opkomsttijden als aanvaardbaar vaststellen.
 2. *Tweede tankautospuut*
 - Vaststellen van de streefnorm dat de 2^e TS bij 80% van de objecten in de veiligheidsregio binnen 15 minuten aanwezig moet zijn.
 - Vaststellen dat alleen op de posten Tiel en Wijchen een tweede tankautospuut behouden blijft.
 3. *Redvoertuig*
Vaststellen dat de huidige spreiding van de redvoertuigen gehandhaafd blijft.
 4. *Hulpverleningsvoertuig*
Vaststellen dat de huidige spreiding van de hulpverleningsvoertuigen gehandhaafd blijft.
2. Afhankelijk van de besluitvorming in het algemeen bestuur, het Brandweezorgplan verzenden naar de gemeenten ter attentie van de burgemeester. Doel daarvan is dat de burgemeester op de voor hem gebruikelijke wijze overleg kan voeren met zijn raad over het Brandweezorgplan.
3. Als gevolg van het verdwijnen van een Tweede Tankautospuut op een post het verminderen van het aantal vrijwilligers via natuurlijk uitstroom te laten verlopen en de daarmee gepaard gaande

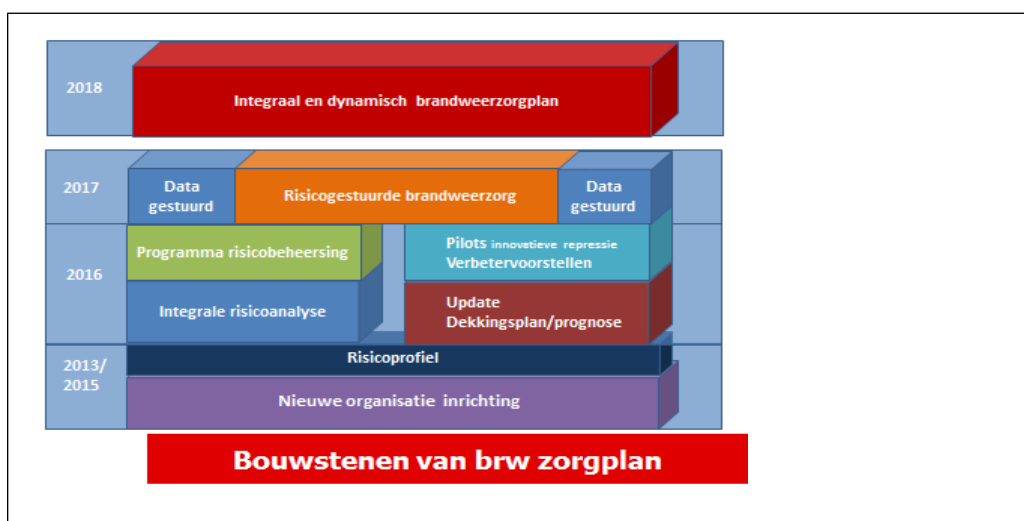
financiële besparing over tien jaar uit te smeren. Dit betekent voor de brandweer een taakstelling per jaar van € 15.000,- over een periode van tien jaar.

Inleiding

In 2014 heeft het bestuur van de veiligheidsregio Gelderland-Zuid de visie op de brandweezorg vastgesteld. Daarin is de ambitie neergelegd om de brandweezorg in Gelderland-Zuid zodanig te organiseren, dat onze brandweer risicogestuurd, modern en toekomstgericht blijft, zowel voor risicobeheersing als voor incidentbestrijding. Deze ambitie wordt vertaald naar een Brandweezorgplan. Risicogestuurde brandweezorg is zorg, die is afgestemd op het risico op het gebied van brand, hulpverlening, waterongevallen en ongevallen met gevaarlijke stoffen. Risico is daarbij gedefinieerd als de uitkomst van de kans van optreden, het effect van het incident en de impact op de samenleving. De focus ligt hiermee niet alleen op opkomsttijden. Het voorgelegde Brandweezorgplan beschrijft de basisbrandweezorg voor redding en hulpverlening, met daarbij de optimalisatie van de plaatsing van 1ste en 2^e tankautospuiten, redvoertuigen en hulpverleningsvoertuigen. Voor de eerste tankautospuiter is beschreven hoe voldaan kan worden aan de wettelijke normen voor opkomsttijden door voorzieningen te treffen en maatregelen te nemen, op het gebied van zowel incidentbestrijding als risicobeheersing. Aan het bestuur wordt voorgelegd of op onderdelen afgeweken kan worden van de wettelijke opkomsttijden bij zowel markante als minder markante objecten.

Het onderdeel 'operationele leiding' en 'specialismen' van het Brandweezorgplan wordt medio 2018 aangeboden aan het bestuur.

Voor het opstellen van dit Brandweezorgplan (oranje blok in onderstaande figuur) waren bouwstenen nodig die met name in de twee jaren hiervoor zijn uitgewerkt:

- In 2014 is het brand- en hulpverleningsrisicoprofiel opgeleverd, als vertrekpunt voor het brandweezorgplan.
- In 2016 heeft het algemeen bestuur de 'Integrale risico-analyse', vastgesteld.
- In 2016 heeft het algemeen bestuur het Programma Risicobeheersing van de brandweer vastgesteld.
- In 2016 heeft het algemeen bestuur een actualisatie van het dekkingsplan besproken en een besluit genomen om een aantal knelpunten in de operationele grenzen aan te pakken.

Beoogd effect

Een brandweezorg vanuit een risicogestuurde benadering, met een efficiëntere inrichting en waarmee de kwaliteit versterkt wordt.

Argumenten

De Wet veiligheidsregio's schrijft voor in artikel 14, lid 2f dat het regionaal beleidsplan in elk geval moet omvatten: "de voor de brandweer geldende opkomsttijden en een beschrijving van de

voorzieningen en maatregelen, noodzakelijk voor de brandweer om daaraan te voldoen." Aan het bestuur is bij de vaststelling van het beleidsplan in 2016 meegedeeld dat dit vervat zou worden in het brandweezorgplan.

Beslispunt 1 Uitkomsten Eerste TS

Uitgangspunt van de visie en dus ook van het brandweezorgplan is, dat de huidige 36 posten behouden blijven. Ook bij regionalisering was dat al zo. Los van de dekking die daarmee gerealiseerd wordt, hebben de posten een brede functie, waarbij ruimte gehouden moet worden voor bijvoorbeeld het toebedelen van specialismen aan kleinere posten. Ook zetten veel vrijwilligers zich in voor voorlichting over brandveiligheid in hun gemeente. Verder hebben zij een maatschappelijke functie in veel kernen, met bijvoorbeeld vormen van dienstverlening. De nadelen van het eventueel terugbrengen van het aantal posten staat nu dan ook niet in verhouding tot wat het zou opleveren.

Elke post behoudt ook een basisbrandweereenheid (tankautospuiter met 6 personen). Dit vanwege de optimale afdekking van risico's en de dekking van het gebied voor ondersteuning met een tweede TS. Maar vooral ook omdat de brandweer bij het maatgevende scenario (woningbrand) binnen de wettelijke opkomsttijd ter plaatse moet zijn met een TS6. De combinatie van bijvoorbeeld TS4 en Snel Inzetbaar Voertuig (SIV) blijkt daar in de praktijk niet aan te kunnen voldoen. Het SIV is dan ook niet als handelingsperspectief meegenomen in de brandweezorg, omdat dit alleen als aanvulling ingezet zou kunnen worden en niet als vervanging van een TS6. Wel kan het principe van uitrukken met vier personen (TS4) bij daarvoor geschikte incidenten toegepast worden.

Systematiek

Met de wettelijke normtijden is beoogd dat de brandweer tijdig bij objecten is waar ondersteuning bij redding nodig is. Motivatie voor de afwijking in de regio is, dat niet bij elk object het overschrijden van de normtijd direct leidt tot een groter risico voor de gebruikers van het object. En dat ook de kosten om de normtijden te halen niet altijd proportioneel zijn ten opzichte van het effect dat ermee bereikt wordt. De veiligheidsregio kiest daarom voor een systematiek waarbij de motivatie voor het afwijken van de tijdsnorm gebaseerd is op het risico van het desbetreffende object (*risicocategorie*), in combinatie met het percentage van overschrijding van de tijdsnorm (*tijdcategorie*).

Markante objecten (ex. artikel 2.2 Besluit Omgevingsrecht)

Met de huidige posten kunnen 570 markante objecten in de dag-situatie en 339 markante objecten in de avond-nacht-weekend-situatie (ANW) niet binnen de vastgestelde tijdnormen gehaald worden. Voor ruim 300 markante objecten zijn maatregelen nodig om de opkomsttijd als 'aanvaardbaar' te kwalificeren. Het gaat dan om maatregelen gericht op versterking van de voorbereiding op repressie, zoals planvorming, inzetvoorstellen en oriëntatie-oefeningen; en om maatregelen die de brandveiligheid bevorderen door het verhogen van de frequentie van toezicht en voorlichting. Ook de advisering bluswatervoorzieningen en ruimtelijke ordening spelen hierbij een rol, maar de beleidsverantwoordelijkheid daarvoor ligt bij gemeenten.

Na toepassing van de systematiek blijkt dat er in de regio 1 markant object is waar de brandweer niet binnen 18 minuten ter plaatse kan zijn. Het betreft een peuterspeelzaal in Batenburg in de gemeente Wijchen. Dit object valt in risicocategorie 2 en heeft een opkomstnorm van 10 minuten. De brandweer kan hier overdag in 18 minuten en 26 seconden zijn, in de nacht is het object niet in gebruik (zie voor maatregelen hieronder).

Voor de 9 BRZO-bedrijven in onze regio geldt, dat vijf ervan niet binnen 10 minuten gehaald worden. Maatregelen voor alle BRZO-bedrijven worden genomen, op grond van specifiek maatwerk, onafhankelijk van de mate van overschrijding van de opkomsttijd.

Minder markante objecten

Voor de beoordeling van de opkomsttijden bij minder markante objecten is de regio verdeeld in 113 gebieden, waarbij onderscheid is gemaakt in gebieden met overwegend woonfunctie (opkomsttijd 8 minuten) en gebieden met overwegend industrieelfunctie (opkomsttijd 10 minuten). In de gebieden waar in meer dan de helft van de gevallen de overschrijding boven de 25% uitkomt, moeten maatregelen worden genomen om de overschrijding als aanvaardbaar te kwalificeren.

Bij minder markante objecten, oftewel gebieden, is het vanwege de veelheid van objecten niet mogelijk om object-specifieke maatregelen te treffen. Daarom worden maatregelen onderzocht die bijdragen aan het terugdringen van de opkomsttijd. Ook kan het programma Brandveilig Leven prioriteit geven aan die gebieden waar maatregelen voor minder markante objecten noodzakelijk geacht worden om het brandveiligheidsbewustzijn te verhogen.

Maatregelen Batenburg

Er zijn geen proportionele maatregelen denkbaar waarmee de opkomsttijd naar Batenburg zowel in de dagsituatie als in de ANW-situatie onder het wettelijk maximum van 18 minuten kan worden gebracht. Het belang van andere maatregelen is in Batenburg dus des te groter:

- bij de peuterspeelzaal eenmaal per jaar controle;
- optimaliseren planvorming voor de markante objecten in Batenburg;
- (oriëntatie)oefening door brandweereenheden bij markante objecten;
- bij een brandmelding direct met twee brandweereenheden uitrukken (dubbelzijdig aanrijden).
- voorlichting brandveiligheid bewoners van Batenburg.

Beslispunt 2 Tweede Tankautospuut

De tweede tankautospuut heeft een belangrijke functie als uit de melding blijkt dat extra slagkracht nodig is voor bijvoorbeeld redding of waterwinning. Op grond daarvan en op de opbouw bij de bestrijding van een incident, is de gewenste opkomsttijd van 15 minuten bepaald. Daarnaast is de berekening voor 18 minuten gemaakt. Wettelijk wordt niets voorgeschreven voor 2e TS'en.

Als op alle posten één TS staat, kunnen bij 71 % van de objecten binnen 15 minuten twee tankautosputten ter plaatse zijn. Door op de posten Tiel en Wijchen een tweede tankautospuut te plaatsen, wordt het percentage van 71% verhoogd tot 80% (25.000 objecten meer).

De huidige tweede TS'en op de posten Druten, Groesbeek, Beuningen, Culemborg, Maasdriel-Oost, Geldermalsen, Lingewaal-Zuid en Neerijnen-West worden daarmee uit de operationele dienst gehaald.

Overigens kan in de gehele regio een 2e TS bij 98% van de objecten aanwezig zijn binnen 18 minuten als op alle posten één TS staat. Dat blijft hetzelfde als er in Wijchen en Tiel wel een 2e TS staat.

Beslispunt 3 Redvoertuig

Het streven is om met een redvoertuig zoveel mogelijk inwoners te bereiken binnen 15 minuten. Voor de meest optimale dekking van redvoertuigen zou alleen het redvoertuig van Groesbeek beter in Druten kunnen staan. Echter, omdat dit een marginale verbetering is van de risicodekking en dit initiële kosten met zich meebrengt, is er geen urgentie om het redvoertuig te verplaatsen.

Beslispunt 4 Hulpverleningsvoertuig

Het streven is om met de hulpverleningsvoertuigen (HV) de risicolocaties uit het brand- en hulpverleningsrisicoprofiel binnen 20 minuten te bereiken en de buitengebieden binnen 30 minuten. Waar HV's binnen respectievelijk 20 en 30 minuten aanwezig kunnen zijn, is bepaald op grond van de historische uitruktijden van de bestaande HV's over de afgelopen drie jaar. Op basis van deze uitkomst is er geen aanleiding om de spreiding van HV's aan te passen.

Kanttekeningen

Wanneer een 2^e TS op een post verdwijnt, hoeft de bezetting niet meer berekend te zijn op het uitrukken van die 2^e TS. In theorie kan deze verminderd worden met 10 vrijwilligers per post. Echter: voor de bezetting van specialismen en het garanderen van de paraatheid van een post kan een hogere bezetting nodig zijn. Dit is maatwerk per post en wordt pas duidelijk als de specialismen per post bepaald zijn (medio 2018). Ook heeft een aantal posten met een 2^e TS nu al minder vrijwilligers dan formatief nodig is, waardoor de bezetting in de praktijk niet of nauwelijks verminderd kan worden. Daarom is het realistisch dat vanaf 2019 het aantal vrijwilligers op de betreffende posten met 40 kan afnemen, in stappen. Op termijn kan hierdoor een bedrag van in totaal € 150.000,- bespaard worden. De brandweer adviseert om het verminderen van het aantal vrijwilligers te laten verlopen via natuurlijke uitstroom, om de volgende redenen:

- het verminderen van de bezetting in een snel tempo heeft een grote impact op de post en de groep zelf en dient ook zorgvuldig te gebeuren om veiligheid en paraatheid te garanderen;
- de medezeggenschap (Onderdeelcommissie Brandweer) adviseert de bezetting van de posten via natuurlijke uitstroom te laten verlopen.

Daarbij adviseert de brandweer deze besparing over 10 jaar te spreiden en hiervoor een bedrag van € 15.000,- per jaar als taakstelling op te nemen.

Financiën

Nee

x Ja **Bedrag:**

Eerste TS

Om overschrijding van opkomsttijden als wettelijk aanvaardbaar vast te stellen, zijn maatregelen nodig op het gebied van risicobeheersing en incidentbestrijding, bij zowel de markante als minder markante objecten. Daarmee zijn kosten in de vorm van capaciteit gemoeid.

Daartegenover staat dat minder tweede TS'en baten met zich meebrengen, ook omdat daardoor de bezetting op de betreffende posten verlaagd kan worden.

Maatregelen	Kosten
<i>Risicobeheersing:</i> Verhoging frequentie bezoek markante objecten en verhoging voorlichting bij minder markante objecten: 1 fte	€ 53.500,-
<i>Incidentbestrijding</i> Planvorming op niveau brengen: incidenteel 600 uur voor actualisatie structureel 300 uur Maatregelen uitruktijden terugdringen	Door herprioritering Door herprioritering € 100.000
Totaal kosten	€ 153.500
Besparingen	Baten
Besparing op tweede TS-en (in relatie tot noodzakelijk aantal TS'en voor onderhoud en vakbekwaamheid).	€ 230.000,-
Besparing op bezetting posten als gevolg van vermindering aantal 2 ^e TS'en.	€ 15.000,- per jaar
Totaal baten	€ 245.000

Wijze van dekking:

Een deel van de baten die uit het Brandweezorgplan voortkomen (in totaal € 245.000), inzetten voor dekking van de kosten die de maatregelen met zich mee brengen (in totaal € 153.500).

Het uitvoeren van het Brandweezorgplan betekent daardoor een investering in de kwaliteit van de brandweezorg, die tegelijkertijd per saldo **een besparing** oplevert van **€ 91.500**.

Medezeggenschap

De Onderdeelcommissie Brandweer geeft een positief advies op het Brandweezorgplan en de manier waarop omgegaan wordt met de gevolgen van het plan.

Communicatie

Het Brandweezorgplan is in feite een onderdeel van het beleidsplan, zoals aangegeven in Wet veiligheidsregio's, artikel 14, lid 2 (f): "de voor de brandweer geldende opkomsttijden en een beschrijving van de voorzieningen en maatregelen, noodzakelijk voor de brandweer om daaraan te voldoen." (in het spraakgebruik het 'dekkingsplan'). Op grond van de Wet veiligheidsregio's, artikel 14, lid 2a, overlegt de burgemeester voorafgaand aan de vaststelling van het beleidsplan met de gemeenteraad.

Uitvoering